บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษทางศิลปะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้คือ

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมความรู้ และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ วารสาร ตำรา และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัย

2. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาศิลปศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจากการวิจัยของศูนย์พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับปัจจัยของตัวเด็กด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า เด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่เกิดพัฒนาเรื่อยมาและจะลดลงในช่วงอายุ 10 ปี (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2529) ผู้วิจัยจึงคาดว่าเด็กที่มีอายุระหว่าง 8-9 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะเป็นวัยที่กำลังมีความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด เหมาะที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างประชากรจึงประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิง 3 กลุ่มโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบ SIMPLE RANDOM โดยสุ่มร้อยละ 10 ด้วยวิธีการจับฉลาก จากจำนวนโรงเรียนของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ผลที่ได้คือ กลุ่มที่ 1 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 โรง จากทั้งหมด 5 โรง กลุ่มที่ 2 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) 4

โรง จากทั้งหมด 36 โรง และกลุ่มที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) 42 โรง จากจำนวนทั้งหมด 421 โรง รวมโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 47 โรง

จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 47 โรง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคต้น ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนละ 30 คน

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	สังกัด	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1	ทบวงมหาวิทยาลัย	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)	30
2	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	โรงเรียนดาราคาม	30
3		โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส	30
4		โรงเรียนวัดสังฆ์กระจาย	30
5		โรงเรียนอนุบาลพิบูลย์เวศน์	30
6	กรุงเทพมหานคร	โรงเรียนวัดมงกุฎกษัตริยาราม	30
7		โรงเรียนวัดตรีทศเทพ	30
8		โรงเรียนวัดมหาธาตุ	30
9		โรงเรียนวัดพระพิเรนทร์	30
10		โรงเรียนวัดสิตาราม	30
11		โรงเรียนสวนหลวง	30
12		โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร	30
13		โรงเรียนวัดแก้วแจ่มฟ้า	30
14		โรงเรียนวัดราชผาติการาม	30
15		โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง	30

ลำดับ	สังกัด	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
16	กรุงเทพมหานคร	โรงเรียนกิ่งเพชร	30
17		โรงเรียนวัดดอกไม้	30
18		โรงเรียนวัดปริวาส	30
19		โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม	30
20		โรงเรียนวัดธรรมมงคล	30
21		โรงเรียนสวัสดีวิทยา	30
22		โรงเรียนอยู่เป็นสุขอนุสรณ์	30
23		โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	30
24		โรงเรียนวัดบางนาใน	30
25		โรงเรียนวัดธาตุทอง	30
26		โรงเรียนทุ่งสีกัน	30
27		โรงเรียนวัดเทวสุนทร	30
28		โรงเรียนบ้านบางกะปิ	30
29		โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า	30
30		โรงเรียนวัดกัลยาณ์	30
31		โรงเรียนวัดบุณยประดิษฐ์	30
32		โรงเรียนวัดบางกระดี่	30
33		โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	30
34		โรงเรียนวัดไทร	30
35		โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	30
36		โรงเรียนวัดดุสิตาราม	30
37		โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี	30
38		โรงเรียนวัดคู้บอน	30
39		โรงเรียนแสงหิรัญวิทยา	30
40		โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์	30

ลำดับ	สังกัด	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
41	กรุงเทพมหานคร	โรงเรียนภักดีนรเศรษฐ	30
42		โรงเรียนสามัคคีบำรุง	30
43		โรงเรียนบางมด	30
44		โรงเรียนราษฎร์บูรณะ	30
45		โรงเรียนวัดหนองแขม	30
46		โรงเรียนประชาบำรุง	30
47		โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจ	30
		รวม	1,410

รวมจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1,410 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่รวบรวมมาได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพิเศษทางศิลปะ นำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษทางศิลปะ ซึ่งแบบสอบถามจะสอบถามสถานภาพของผู้ตอบและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษทางศิลปะเกี่ยวกับเหตุผลและทัศนคติต่อวิชาศิลปศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ โดยใช้แบบสำรวจรายการ (check list) แบบสอบถามจะมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบ สำหรับนักเรียนทุกคน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษทางศิลปะ สำหรับผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษทางศิลปะ สำหรับผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขหาข้อบกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมวัตถุประสงค์ เนื้อหา การสื่อความหมาย และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. นำเครื่องมือการวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านแล้วมาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มิใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วจึงนำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำไปขอความร่วมมือจากหน่วยราชการต้นสังกัดของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน โดยที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลให้และผู้วิจัยเป็นผู้ไปรับคืนด้วยตนเอง

2. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอหนังสือรับรองจากผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ถึงผู้อำนวยการเขตแต่ละเขตที่มีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในพื้นที่เขตและผู้อำนวยการเขตได้มีหนังสือรับรองการอนุญาตให้เก็บข้อมูลถึงแต่ละโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 42 โรงเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งงานศึกษาธิการเขต ซึ่งมีศึกษาธิการเขต ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต หรือศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ช่วยเหลือจัดเก็บรวบรวมข้อมูลให้ โดยผู้วิจัยติดต่อขอรับคืนที่เขตภายหลัง

3. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอหนังสือรับรองจากผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน ขอความร่วมมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้ง 47 โรง จำนวนนักเรียน 1,410 คน แบบสอบถาม 1,410 ชุด คิดเป็นจำนวนที่ได้รับคืนมาทั้งสิ้น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1, 2 และ 3 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

หาค่าร้อยละ (%) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของผู้ตอบในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$